

EMILI SAGOL
Creative Arts Therapies Research Center

מרכז המחקר לטיפול באמצעות אמנויות ע"ש אמילי סגול באוניברסיטת
חיפה מזמין אתכם ליום עיון לאנשי מקצוע ואקדמיה בנושא:

"כלי הערכה והתערבות יצירתיים

בילדים ונוער בסיכון"

שיתקיים ב-28 ליוני 2017 הכנס יתקיים במשכן לאמנויות,
אוניברסיטת חיפה.

Therapeutic Interventions and Assessment Tools for Children and Adolescents At-
Risk . Haifa University, Haifa, Israel; June 28, 2017

הכנס יתקיים במשכן לאמנויות, אוניברסיטת חיפה.

לוח זמנים:

08:30 – התכנסות

09:00 – דברי פתיחה, הצגת פרויקט שדמיה וקיט קאט – פרופ' רחל לב-ויזל,
ראש מרכז המחקר ע"ש אמילי סגול; פרופ' פייסל עזיזה, דיקן הפקולטה למדעי
הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה; חוה לוי, עו"ס ראשי לחוק הנוער, משרד
הרווחה.

09:30 – הוצאת ילד מהבית: תהליך, שיקולים והשלכות – פרופ' רוברט גפנר,
עורך כתבי עת מדעיים בתחום אלימות כלפי ילדים כגון, Journal of Child Sexual
Abuse

10:15 – כלי הערכה והתערבות יצירתיים בילדים ונוער בסיכון – דר' כוכבית
אלפנט, ראש בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות.

11:00 – הפסקה

11:15 – יציאה לסדנאות, סבב א'

12:45 – הפסקה

13:15 – יציאה לסדנאות, סבב ב'

14:45 – סיום

סדנאות

ניתן לבחור שתי סדנאות של שעה וחצי או סדנא אחת של שלוש שעות.

1. HOLY JUNK חפצים אבודים, מצויים ודחויים בטיפול באמנות

יהודית סיאנו, מטפלת באמנות

(סדנא בת שלוש שעות)

זוהי הזמנה ליצור באמצעות חפצים מצויים או אבודים את סיפור חיינו - תוך תפנית קטנה ומפתיעה - ולהתבונן בו כמו בראי שישקף צד שאולי לא ידענו על קיומו

2. הערכת תפקודים מוטוריים וקוגניטיביים באמצעות מוסיקה

דר' דקלה כרם, אוניברסיטת חיפה

(סדנא בת שעה וחצי 10:15)

הערכה זו פותחה כדי להבחין בין ילדים ונוער עם לקויות למידה לכאלו שלהם תפקודי למידה תקינים. בסדנה יוסבר הרציונל לפיתוח ההערכה הזו, יתרונותיה והאתגרים שהיא מציבה. במהלכה, המשתתפים יתנסו במשימות השונות של ההערכה וכן ייצפו בקטעי וידיאו המדגימים את תחומי ההערכה השונים כפי שאדם עם לקויות למידה מבצע אותם, בהשוואה לאדם ללא לקויות אלו. אין צורך ברקע מוסיקלי כלשהו על מנת להשתתף בסדנה.

3. כלים חדשים באבחון פגיעה בילדים

דר' אורי בלה ודר' שירי דפנה-תקוע, המרכז הרפואי קפלן.

(סדנא בת שעה וחצי 10:15)

שימוש בשאלון MSDQ לדיסוציאציה סומטית ובציוור עצמי ככלי עזר לאבחון.

4. ISOAPs

דר' אורי בלה ודר' שירי דפנה-תקוע, המרכז הרפואי קפלן.

(סדנא בת שעה וחצי 12:00)

מודל חדש לכתיבה מקצועית למטפלים.

5. חשיפה, טיפול באמצעות צילום

טלי הראל, מטפלת באמנויות.

(סדנא בת שעה וחצי 12:00)

הסדנא תעסוק במדיום הצילום כמאפשר ביטוי והעלאת המודעות להצגת העצמי של המתבגר

6. גינון טיפולי בבתי ספר, טיפול בילדים בסיכון בעזרת טבע וצמחים

תמר לוסטינג בן נפתלי, מטפלת באמנות.

(סדנא בת שעה וחצי 10:15)

הרצאה וסדנא שיעסקו באופן תיאורטי והתנסותי-חוויתי במודל ה"פירמידה בגינה".

7. הרצאה וסדנא בנושא ילדים חשופים לאלימות ביתית (מצד אביהם

כלפי אימם).

דר' יפעת כרמל, אוניברסיטת חיפה.

(סדנא בת שלוש שעות)

ההרצאה תיתן סקירה מקיפה ועדכנית על היקף התופעה, מאפייניה ומורכבותה, על רקע סוגי הפגיעות בילדים, ועל רקע סוגיית הנשים כקורבנות לאלימות בעצמן.

בהמשך לכך, במסגרת הסדנא, ייבחנו האופציות הקיימות להתערבות, תוך שימת דגש על התערבות תלוית קונטקסט שהיא פועל יוצא של מחקר עדכני בנושא. הסדנא תאפשר למידה של טכניקות התערבות עם ילדים חשופים לאלימות.

8. סטיילינג תרפי

דר' טלי סטולובי, עובדת סוציאלית ומטפלת.

(סדנא בת שעה וחצי 12:00)

סדנת סטיילינג תרפי למטפלים ומטפלות מאפשרת טעימה מעולם תוכן המשלב סטיילינג מעולם העיצוב עם עבודה טיפולית סביב דימוי גוף, דימוי עצמי והגמשת דפוסי חשיבה והתנהגות. הסדנה מציגה ומדגימה את הקשר בין בגדים לרגשות ואת הפוטנציאל הגלום בעבודה עם בגדים לצורך שינוי תרפויטי.

9. כתיבה אקדמית והגשת מאמרים לפרסום

פרופ' רוברט גפנר, אוניברסיטת מיניסוטה, ארה"ב.

(סדנא בת שלוש שעות בשפה האנגלית)

מטרת הסדנה היא הדרכה על ידי עורך מספר כתבי עת מדעיים בתחום טראומה וילדים נפגעי אלימות, כיצד יש להכין ולהגיש מאמר לפרסום, ומה הקריטריונים לקבלת מאמר על ידי עורך. מה הקריטריונים לשיפוט של מאמר, עד החלטה סופית. הסדנה מתאימה במיוחד לתלמידי מחקר ולחוקרים.

10. שחרור כאבים סומטיים הנובעים מטרומה

פרופ' בוסקורן בינסון, אוניברסיטת צ'ולהונגקורן, תאילנד.

(סדנא בת שעה וחצי, בשפה האנגלית 10:15)

מטרת הסדנה תהיה למוד תרגילים ספציפיים לשחרור מתח פיזי הנובע מטרומה. מצב הדחק הפיזי בין אם מודע או לא ממוקד באזורים בגוף ונוטה לא להשתחרר. באמצעות התרגילים, עולות אסוציאציות הקשורות לאירועי דחק וטרומה המאפשרות התמודדות פיזית ונפשית עד הגעה לשחרור.

11. הערכה תנועתית בעזרת כלי הערכה בתנועה של קסטנברג (KMP).

פרופ' סבינה קוך, אוניברסיטת הלפטר/ בון, גרמניה.

(סדנא בת שעה וחצי בשפה האנגלית 12:00)

פרופיל קסטנברג להערכת התנועה הוא כלי הערכה לתנועת הגוף. כלי הערכה זה יכול לשמש הערכה קלינית ואישיותית, כלי זה יכול לעזור לנו לחזות דפוסי תקשורת מוצלחים ובעייתיים ולזהות ילדים בסיכון, שמתמודדים עם הפנמה משנית(דיכאון, חרדה, אגרסיביות והיפראקטיביות. ניתן להשתמש בו לתכנון, אבחון והתערבות. ולעזור לייצר תוכניות לטיפול במישור דיאדי (הורים וילדים) בטיפול בתנועה ומחול.

12. "הגוף המספר": ביטויים וורבאליים ותנועתיים של חוויות

טראומטיות. התנסות, הערכה והתערבות

גלית זנה, מטפלת בתנועה

(סדנא בת שעה וחצי 10:15)

מחקר שבחן את יחסי הגומלין בין ביטויים וורבאליים ותנועתיים, בהקשר של חוויות טראומטיות, הוביל לבניית מדריך יישומי. המדריך מציע שימוש בקטגוריות תנועתיות שונות כחלק מטיפול ועיבוד חוויות טראומטיות. במהלך הסדנה נתוודע לקטגוריות אלו, תוך התנסות והתבוננות משותפת.

13. אבודים בניווט בעולם האלקטרוני? - אתם זקוקים למפה!

סיוור מודרך בעולם ההכשרה האלקטרוני

לימור קיסוס, מטפלת באמנויות

(סדנא בת שלוש שעות)

בסדנה זו נגלה את השימושים הפרקטיים של הכשרה אלקטרונית בטיפול באמנויות- מדוע וכיצד כדאי לנווט בעולם ההכשרה הווירטואלית עמוס המידע. מפה ומודל עבודה יישומיים יופצו בקרב המשתתפים לשימושם במסעות למידה עתידיים.

14. היכרות עם הספר " סודו של פדו הפיל" לבטים בכתיבה ואיור הספר

יונתן ליפן, מטפל באמצעות אמנויות

(סדנא בת שעה וחצי 12:00)

סדנא חווייתית יצירתית בנושא המפגש עם פגיעה מינית בחדר הטיפולים והשפעתה על המטפל/ת.

15. סדנת מבוך – עבודה טיפולית עם פונה במצוקה

דני מלא-רון, קרימינולוג קליני ופסיכותרפיסט לילד ולנוער

(סדנא בת שעה וחצי 10:15)

הסדנא מכניסה את ה"מטופל" לבעיה או למצוקה בה הוא נמצא בזמן עכשווי, ושאת פתרונה הוא מתקשה לראות באופן. המתנסה בסדנא יוכל למצוא בה כלי לעיבוד הבעיה, ולהבנה של הדרך למציאת מוצא ממנה. המטפל ימצא בה כלי טיפולי שיאפשר למטופל להבין את נפתולי מצוקתו באופן השלכתי אך ממוקד בעיה.

16. *לילה (Leelah) – משחק כשלעצמו, מודל בלתי מכוון לטיפול בדרמה

דוב בלום-יזדי, קרימינולוג קליני ודרמה תרפיסט. זהר גרינברג, דרמה תרפיסטית.

(סדנא בת שלוש שעות)

במודל זה המשחק מתרחש בתוך סיפור מסגרת, ונבנה בהשראת המשחק מבוכים ודרקונים. הסיפור העלילתי יוצר מרחב עבודה המתרחש כולו בהווה משחקית. התהליך מתחולל בעזרת משחקי תפקיד ומשחק חופשי. ההנחיה מתערבת באופן מינימלי, ומדגישה את הערך המרפא והאוטונומי של המשחק, השחקנים הם אלו שמפתחים את העלילה. במשחק אין קהל או דמות חיצונית מתבוננת, כל הנוכחים משחקים. לא נדרשים כל מיומנויות משחקיות מאחר והמודל מותאם לאלו שאין להם כל ניסיון קודם במשחק. *מונח בסנסקריט התופס את הקיום עצמו כמשחק אלוהי.

אודות פרויקט שדמיה

מטרת פרויקט שדמיה הינה ליצור, לפתח ולהפיץ ידע בין קובעי המדיניות ומומחים בשדה במשרדי הרווחה, החינוך והבריאות וחוקרים בישראל והעולם. הפרויקט כולל את הקמתה של מעבדת מחקר לילדים בסיכון וכן מאגר מידע ופורטל מקוונים:

- **מאגר המידע ופורטל KIT CAT:** פורטל פתוח לחוקרים ואנשי מקצוע מכל העולם (עברית, אנגלית וערבית), המיועד לפתח קהילה נגישה שניתן לשתף עימה מידע. משאבים אלה יונגשו במאגר מידע מקוון, הנקרא KIT CAT knowledge intervention techniques in creative arts therapies לאנשי מקצוע מתחום בריאות הנפש, טיפול באמנויות, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה, פסיכותרפיה, ייעוץ חינוכי ועוד. אנשי מקצוע מוזמנים לתרום כלים טכניקות וגישות למאגר מידע זה יבטיח גם זכויות יוצרים ואפשרות הכרה מקצועית באיש המקצוע או הארגון כבעל הכלי. החומרים יבחנו על ידי וועדת מומחיות לפני הפרסום. המידע שיתקבל יכול להיות בפורמט וידאו, תמונות, כתבות, או כל אמצעי אחר.
- **מעבדת מחקר לפיתוח כלי מדידה, הערכה וטיפול בילדים בסיכון:** הזנחה והתעללות בילדים הינן תופעות נפוצות ברחבי העולם. עם זאת, קשה לתת מענה למקרים כאלה מפאת חוסר בטכניקות התערבות וכלי הערכה המותאמים לסוג הפגיעה ולגיל הילד. מעבדת המחקר לילדים תהיה הראשונה מסוגה בעולם לתת מענה למקרים של הזנחה והתעללות בילדים. גישה אינטרדיספלינרית וקשר מתמיד (כולל בוועדת ההיגוי) תאפשר פיתוח של כלים יישומיים לתחומים השונים לטובת השדה, לדוגמא- כלי הערכה שיוכל לשמש במערכת המשפט. המעבדה תשלב בין מומחים בתחום העבודה הסוציאלית, חינוך, בריאות הנפש ומשפטים, על מנת להעשיר את הידע של אנשי המקצוע ולשפר את רווחת הפונה.

- **אודות מרכז המחקר לטיפול באמנויות ע"ש אמילי סגול**
מרכז המחקר לטיפול באמנויות ע"ש אמילי סגול (CATRC) הוקם בשנת 2011 בבית הספר ללימודים מתקדמים בטיפול באמצעות אמנויות באוניברסיטת חיפה, ישראל. המרכז כולל מעבדה עם מתקנים המתאימים למחקר קליני; הוא מצויד במערכות להקלטת וידאו ואודיו ובמתקנים לאיסוף ולניתוח נתונים קונבנציונליים ופיזיולוגיים. המעבדה מצוידת גם במכונות המודדות את קצב הלב (EEG), קצב הנשימה, תגובת העור (GSR-galvanic skin response) ואלקטרומיוגרפיה (EMG-electromyography). מטרת-העל של מרכז אמילי סגול היא בניית בסיס ראייתי לפרקטיקה ולמדיניות של טיפול קליני באמצעות אמנויות. למידע נוסף אודות מרכז המחקר, ניתן להיכנס לאתר - <http://catrc.haifa.ac.il/>

יו"ר הכנס - פרופ' רחל לב-ויזל

ועדה מדעית

ד"ר הוד אורקיבי, ביה"ס לטיפול באמנויות, אוני' חיפה
ד"ר שיר דפנה-תקוע ביה"ס לעבודה סוציאלית, מכללה אקדמית אשקלון
ד"ר כוכבית אלפנט, ביה"ס לטיפול באמנויות, אוני' חיפה
ד"ר לימור גולדינר, ביה"ס לטיפול באמנויות, אוני' חיפה
ד"ר דיתה פדרמן, ביה"ס לטיפול באמנויות, אוני' חיפה
גב' חוה לוי, עובדת סוציאלית ראשית לחוק הנוער, משרד הרווחה
גב' איריס מנדה בן יעקב, ראש היחידה למיניות בריאה ופגיעה מינית, משרד החינוך
גב' זהר סהר-לביא, ראש היחידה לטיפול באלימות, משרד הבריאות

מרכז הועדה - מר גיא סימון